

κινηματογράφος

Ο 70χρονος Σκορσέζε ξαναγίνεται «παιδί του σινεμά»

Αγάπησε την Εβδομη Τέχνη από πολύ μικρός, τη σπούδασε και αργότερα την υπηρέτησε με σπουδαίες ταινίες όπως ο «**Ταξιτζής**» και το «**Οργισμένο είδωλο**». Σήμερα ο αμερικανός σκηνοθέτης επιστρέφει στα χρόνια της **παιδικής αθωότητας** και στέλνει στο σινεμά την απόλυτη **ερωτική επιστολή**

Ο Τζουλι Λο (αριστερά) και ο Εϊζά Μπίτερφιλντ σε σκηνή από την ταινία του Μάρτιν Σκορσέζε «Hugo»

Το μυθιστόρημα του Μπράιαν Σέλζνικ κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στην Ελλάδα από τις εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα ως «Η εφεύρεση του Ούγκο Καμπρέ» (στη φωτογραφία το εξώφυλλο) και θα επανακυκλοφορήσει από τις εκδόσεις Πατάκη. Η ταινία «Hugo» του Μάρτιν Σκορσέζε θα αρχίσει να προβάλλεται από την Πέμπτη 16 Φεβρουαρίου

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Ο Μάρτιν Σκορσέζε γεννήθηκε τον Νοέμβριο του 1942 στην Κορόνα του Κουίνς της Νέας Υόρκης, εκεί όπου οι γονείς του λίγα χρόνια πριν είχαν μετακομίσει από το Lower East Side του Μανχάταν. Με ταλαιπωρημένη υγεία λόγω του άσθματός του, ο μικρός Μάρτιν λάτρευε το υγιές περιβάλλον της Κορόνα. Αλλά ο πατέρας του είχε προβλήματα με τον ιδιοκτητή του σπιτιού και η οικογένεια Σκορσέζε επέστρεψε στην οδό Ελιζαμπεθ, στο Μανχάταν.

Το σπίτι στην Κορόνα δεν έπαψε ποτέ να είναι η Εδέμ του Μάρτιν. Όσο για την ιστορία με τον ιδιοκτήτη και τον πατέρα του, παραλίγο κάποτε να γίνει ταινία από τον ίδιο τον Σκορσέζε, σε σενάριο δικό του και του Νικ Πιλέτζι, συγγραφέα των «Καλών παιδιών» και του «Καζίνο».

Η αλήθεια είναι ότι από κάποια στιγμή και μετά καθετί στη ζωή του Μάρτιν Σκορσέζε θα μπορούσε να είναι μια ταινία. Αλλά το πώς έφθασε στο σημείο να αγαπήσει τόσο πολύ τον κινηματογράφο συνδυάζοντας τα πάντα μαζί του είναι από μόνο του μια παράξενη ιστορία – που ενδεχομένως και αυτή κάποια στιγμή να γίνει ταινία. Προς το

παρόν, με μια άλλη ταινία, το «Hugo», που ήδη έχει βραβευθεί από διάφορες κινηματογραφικές ενώσεις των ΗΠΑ, είναι υποψήφιος για Χρυσές Σφαίρες και κατά πάσα πιθανότητα θα «παίξει» και στα Όσκαρ, ο Σκορσέζε επιστρέφει για λίγο στην παιδική του ηλικία για να αποτίσει φόρο τιμής στον μεγάλο έρωτα της ζωής του, τον κινηματογράφο.

Σε αντίθεση με το σπίτι των Σκορσέζε στην Κορόνα, το σπίτι της οδού Ελιζαμπεθ δεν πρόσφερε πολλές διεξόδους στον μικρό Μάρτιν. «Επρεπε να μένω διαρκώς στο δωμάτιό μου και να κρατώ το στόμα μου κλειστό καθ' όλη τη διάρκεια της οικογένειάς μου» έχει πει. Ο Μάρτιν βρήκε τελικά τη διεξόδο του στην Εκκλησία, έναν χώρο που τον στιγμάτισε βαθιά, αφού αργότερα αποφάσισε να γίνει ιερέας.

Ο Σκορσέζε λάτρευε το τελετουργικό κομμάτι της Εκκλησίας: «Τότε, στα τέλη της δεκαετίας του 1940, η εικόνα της Καθολικής Εκκλησίας ήταν για μένα αυτό που έβγαλε σε κάποιες ταινίες που είδα αργότερα, τον «Δρόμο της αγάπης» και τις «Καμπάνες της Αγίας Μαρίας». Ο Μπινγκ Κρόσμπι και στις δύο. Η Ινγκριντ Μπέργκμαν. Ωραίες εικόνες. Και μέσα στον καθεδρικό ναό η απόλυτη ηρεμία, μια θεραπευτική ησυχία».

Η Εκκλησία φυσικά δεν μπορεί να είναι μόνο διασκέδαση. Και εφόσον ο υφαναγωγός πα-

Αριστερά, ο μικρός Μάρτιν Σκορσέζε ντυμένος καουμπούι και δεξιά, δεύτερος από αριστερά, το 1963, στο γύρισμα της πρώτης του ταινίας μικρού μήκους, «What's a nice girl like you doing in a place like this?»

τέρας του μικρού Μάρτιν δεν μπορούσε να διαθέσει πολύ χρόνο για τον γιο του, τον πήγαινε σινεμά. «Δεν είχε καν σημασία τι ταινία θα βλέπαμε. Το γεγονός ότι βγαίναμε μαζί για να πάμε στην αίθουσα ήταν από μόνο του σημαντικό». Κατά τον Σκορσέζε η κινηματογραφική «τελετουργία» είχε κοινά σημεία με την εκκλησιαστική λειτουργία. Η αίσθηση γαλήνης ήταν το ένα, το ότι μέσα στην αίθουσα ένιωθε σαν πιστός ήταν το άλλο.

Πήγαινε με τον πατέρα του σε αίθουσες όπως η Loew's Commodore στην 6η οδό και η Ακαδημία της Μουσικής. Εβλε-

παν όλες τις ταινίες. Τα «Κόκκινα παπούτσια» των Πάουελ-Πρέσμποργκερ («Μια ταινία μπαλέτου δεν ήταν για αγόρια, όμως για κάποιον λόγο με πήγε»), αλλά και την «Ωραία και το τέρας» του Βινσέντε Μινέλι, την πρώτη ταινία με θέμα το παρασκήνιο του Χόλιγουντ που είδε ποτέ ο Σκορσέζε. Ο πατέρας του τον πήγε ακόμη σε γουέστερν όπως «Το τρένο θα σφυρίξει τρεις φορές» του Φρεντ Τσίνεμαν και σε ταινίες επιστημονικής φαντασίας όπως «Η μέρα που σταμάτησε ο κόσμος».

Όταν λοιπόν πριν από τέσσε-

ρα χρόνια έπεσε στα χέρια του Σκορσέζε το πολυβραβευμένο μυθιστόρημα του Μπράιαν Σέλζνικ «Η εφεύρεση του Ούγκο Καμπρέ», εκείνος το ρούφηξε σαν νερό. Το βιβλίο περιγράφει γύρω από τη σχέση ενός 12χρονου ορφανού αγοριού και ενός παιχνιδιώδη (Εϊζά Μπίτερφιλντ και Μπιεν Κίνγκσλεϊ αντίστοιχα) στον ηλεκτρικό σταθμό του Μονιπάρνς στο Παρίσι της δεκαετίας του 1930. Ο Σέλζνικ εμπνεύστηκε την ιστορία από τη ζωή του Ζορζ Μελιές (1861-1938), του πρωτοπόρου γάλλου κινηματογραφιστή, μάγου και εφευρέτη, δημιουργού της πρώτης ταινίας επιστημονικής φαντασίας στα χρονικά της 7ης Τέχνης: ήταν το περίφημο «Ταξίδι στη Σελήνη» (1902).

Ο Σέλζνικ απλώς αναζήτησε μια ιστορία που να συνδέει ένα παιδί με τον Μελιές. Το όνομα του παιδιού είναι Ούγκο και παραπέμπει στον συγγραφέα Βίκτορα Ουγκό, ενώ το επώνυμό του, Καμπρέ, έχει τις ρίζες του επίσης σε γαλλική λέξη, το καμπαρέ. Ο σκηνοθέτης ταυτίστηκε με το παιδί, με την ιστορία του, τη μοναξιά του, τη σχέση του με τον κινηματογράφο αλλά και τη μηχανική της δημιουργικότητας που φέρνει τον Ούγκο σε «επαφή» με τον νεκρό πατέρα του και τον Μελιές με το παρελθόν και τον εαυτό του. Έτσι γεννήθηκε το «Hugo», η πιο τρυφερή ταινία στη φιλομορφία του Σκορσέζε.

Ιστορία και μυθοπλασία σε 3D

Το ενδιαφέρον με το «Hugo» είναι ότι, ενώ αναζητεί τα πρώτα βήματα του κινηματογράφου (παρεμβάλλονται ατούσιες κλασικές σκηνές, όπως η άφιξη του τρένου στον σταθμό των αδελφών Λιμιέρ), είναι γυρισμένο με τον πιο μοντέρνο τρόπο σε τρισδιάστατο φορμά. Αλλά κι αυτό έχει τις ρίζες του στο παρελθόν του Μάρτιν Σκορσέζε, ο οποίος το 1953 είδε για πρώτη φορά την ταινία «Το σπίτι από κερί» του Αντρέ ντε Τοθ («η καλύτερη τρισδιάστατη ταινία που έχει γυριστεί ποτέ») και την αμέσως

Η κλασική σκηνή της προσεδάφισης του πυραύλου στη Σελήνη, από το περίφημο «Ταξίδι στη Σελήνη» (1902) του Ζορζ Μελιές

επόμενη χρονιά το «Τηλεφωνήσατε ασφάλεια αμέσως δράσεως» του Αλφρεντ Χίτσκοκ, που τον στιγμάτισε για πάντα. «Δεν πρόκειται για ένα απλό εφέ» λέει ο σκηνοθέτης. «Συνδέεται με την ιστορία, αξιοποιεί τον χώρο ως στοιχείο της αφήγησης. Δουλεύοντας με αυτή την τεχνική ανακάλυψα ότι εμπλέκει και μεγεθύνει τον ηθοποιό: είναι σαν να βλέπεις ένα άγαλμα να κινείται. Με τη σωστή υποκριτική και τις κατάλληλες κινήσεις γεννιέται μια μείξη θεάτρου και κινηματογράφου που δεν είναι ούτε σκέτο θέατρο ούτε σκέτος κινηματογράφος. Πάντοτε το έβρισκα συναρπαστικό. Πάντοτε ονειρευόμουν να κάνω μια τρισδιάστατη ταινία. Τα πρόσωπα αποκτούν έτσι μεγαλύτερη οικειότητα και ζεστασιά. Οι ηθοποιοί έρχονται πιο κοντά μας, δημιουργείται μεγαλύτερο δέσιμο του κοινού με τους χαρακτήρες».